

Д.Е.6
380

Дар. М. Одовић — Јовановић

ПОСЛЕДЊЕ СТРОФЕ.

ЦЕНА 10 ДИНАРА

ДРУГО ИЗДАЊЕ

КРАГУЈЕВАЦ.

Штампа „НОВО ВРЕМЕ“ С. Н. Пантелића
1925.

Т. 6. 6
386

10 = 17474567

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 45394

Даринка М. Одовић - Јовановић

ПОСЛЕДЊЕ СТРОФЕ.

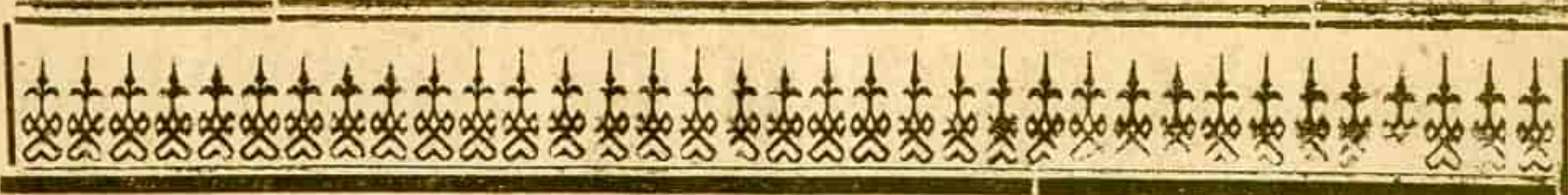
КРАГУЈЕВАЦ.

Штампа „НОВО ВРЕМЕ“ С. Н. Пантелића

1925 г.

— Мојој кћери Душници —

Мајка.

Пролог.

— Моме Мимици. —

Бог је створио свет за шест дана. Ми кад будемо хтели створићемо нови свет: свет бољи, савршенији и лепши јер ћеш у њему владати Ти што значи: лепота, љубав и уметност.

Ни у сну када те подигнем на највиши престо мојих нада и уздања које су обасјане сунцем моје љубави, ни у сну се не усуђујем да пољубим ни крајичак одеће твоје, јер ти си чистота и узвишеност моје љубави.

Пољубићу те у чело, чело је цар мисли и разума.

Осећам у себи титањску снагу, за радом, животом, снагу да пођем за мојом Витлејемском звездом Идеала, идеја да пођемо заједно љубави моја, за свим што је лепо, добро и разумно. Да се борим да живим.

Ти ћеш ми у тој борби помоћи. Пољуби ћу те драги у чело као што у бајкама добра вила царева кћи љуби јунака у чело те овај побеђује. Помогћи ми ја

ћу победити. Бацаћу у облаке сваку препреку и сваку сумњу живота.

Над тобом сам се мој црни Мимице нагнула са свога престола среће. Тај је престо окићен црвеним ружама љубави, која припада теби, једини мој Теби, и до оне последње постеље над којом се диже хумка и крст, једино теби.

Драги, хајде да пођемо стазом нашег заједничког живота. Не бој се трња на путу и ако ћу те повести трновитом стазом уметности, У томе трњу тек има ружа, које су црвене, црвене као жар наше љубави.

Принећу ти као у Беклиновим сликама на жртву сваку ружу коју нађемо а ја ћу са сладострашћем индиских факира, забадати, као откуп за руже сваки грн у своје срце. Ти трња нећеш осетити

У дугој звезданој ноћи гледала сам у небо. Мерила сам душом својом то неизмерено небо и видеала, не драги осетила сам, да је премало да прими моју љубав. Охрабри ме, учинићу немогућности. На сваку твоју жељу скинула бих месец и звезде да начиним од њих оно што ти хоћеш. Звезде! Ах звезде! Преброј их Мимице! То су оне наше звезде на небу љубави. Премало их има да би се њима изједначила наша љубав.

Знаш ли да сам одавно у вечности воје љубави премашила њихов број тренутцима у којима сам се сећала тебе? Знаш

ли Мимице душо моја, да је при томе мо-
је срце затреперило више пута од сваке
звезде у безкрајној белој ноћи љубави?
Више пута и при том искреније и јаче.

Скинућу их, те мале звезде, да њи-
ма обавијем твоје мрко мени тако драго
лице, па кад га пољубим у исти мах и
звезде и чудне мелодије које леже у њима.

Пољупцима ћу одвајати те мелодије
једну по једну као што се одвајају фуге,
као што се одвајају у зору танки листи-
ћи мајских ружа, као што се одвајају
мирисни колотови дима на жртвенику
грчких богова.

Дотакни ме твојим љупким наусни-
цама, да додиром једним створиш од де-
војке генија! Први сусрет ствара таленат
а љубав генија.

Чудила сам се зашто су ми све ми-
сли раније биле заузете Бетовновим ва-
ријацијама а нарочито *Appassionato*.
Сад разумем. Варијацијама су ми биле ми-
сли и душа заузета јер сам била још сања-
лица која идеалише и ишчекује срећу. Али
appassionato сам заузета из других
главних разлога.

Сад ми је јасно да сам прешла из
фазе Шопенових *Nocturne*-а и *Prelude*-а,
из фазе у којој се само сања, идеалише,
у којој се стварају дечије куле будућно-
сти у којој се ствара и развија љубав.
Из те фазе почетка створења света (Хајд
новог), прешла сам у доба љубави, која

је прешла у страст, очајну страст, које се немогу и нећу да опростим и ослободим.

Страст и љубав које иду преко граница не могућности Можда ни једну песму ни композицију, ни слику, нећу схватити, свом својом унутрашњошћу, интуицијом, као што је случај са овом сонатом : песмом љубави, осећања и страсти.

Из циклуса
„Путеви љубави“

Петронијева смрт

— Мојој Божици —

Он је био украс и лепота Рима.
Сјао као звезда на пролећном небу,
Очи и осмех, отмено држање,
Био је слика ненадмашна Фебу.
Мора да умре Он лепота Рима.

Припреми гозбу, према којој беху
Досадне гозбе силнога Нерона;
Форминге, цитре, спремне да забрује,
Свечаност смрти ко погребна звона
Припреми гозбу да умре у смеху.

Увек у свему естетичар први,
Подмлађен и леп духа бриљантнога,
Блиста памећу духовит но и ко
У Риму тада, о на свестан тога:
Мора да умре.. естетичар први.

Љиљански одсеви подали су вртом.
Чар вечери тихе савлађивала је,
А из гајева и птице и цвеће
Последње збогом Петронију шаље,
Док љиљански одсеви падају над вртом.

Усред жагора, музике и цвећа,
Опија мирис арапских кандила,
Докле лепотом засењује госте
Арбитер дивни ко да није била
Та ноћ му смрти сред музике и цвећа.

Бршљаном миртом окићено свуда,
Палма и Лотос и најлепше руже,
Сириски пурпур, кристали и злато

Као за својим љубимцем да туже...
Бршљаном миртом окићено свуда.

Венац од ружа красио му главу,
Пребачена лако преко плећа тога;
Скверлет туника тело му обвја
Наге му руке грле свога Бога
Ко мрамор чисти Еунику плаву,

Цвеће по поду ко бели лептири,
Падале су руже на главе гостију
У наручју му Еуника с' Коза
Спојени ко два кипа д ажи кривоју,
А цвеће пада ко бели лептири.

Од алабестера од коринске меди
И од мрамора украс и посуђе;
Све сама дела уметника славних
За смрт му служе. Он љуби све луђе
Док блиста украс од коринске меди.

И на све стране мириси од нара,
Док хитре служе Гркињице младе.
Провидних тела с мртним венцима,
Божанске кћери острва Јелде,
Док на све стране мириси од нара,

А Еуника баш ко да је дело
Сад испод руку славног Пракситела
Високо дојке, једра полунага,
Меког ко ружа мириснога тела,
Ког пеллун крије.. дело Пракситела.

Ни сама зора није светлост ону,
Крила ко бистра два јој плава ока;
Ко сунца зраци њене златне косе,
Бујне ко воде Ашијских потска,
Ни сама зора нема светлости ону.

И док *Arbiter elegantiarum*
 Сав занет њоме милује све јаче;
 И љуби, љуби, у наручју страско....,
 Чуј цвили харфа цитра тихо плаче.
 За Петронијем... он љуби све јаче.

Знали су гости шта све ово значи,
 Знали су да над отменим Арбитром
 Наднели се гнев и мржња Цезарова,
 Петропије хоће да заврши цитром
 Играма цвећем... јер то живот значи.

И у дворани и у гајевима
 Одјекну звуком околина цела;
 Наста весеље частили се гости,
 Миловала се ко статуе тела,
 И у дворани и у гајевима.

У таквом блеску смрт би одлучена
 Пре Цезаровог злог центуриона;
 А он леп отмен с пехаром од мира.
 Дугиних боја с' гласом ко звук звона
 Последњи пут је одлио Венери.

Па баци бесцен суд на под од цвећа
 „Ничија уста нека га не додирну,
 И не одлију у част какве друге
 Богиње. А сад ми запевајте химну
 Анакреонову, ону... „о амору“ -

Тад се подиже с' осмехом сунчевим
 Арбитер и даде знак Грку лекару
 Пружајућ' руку да пресече жиле:
 „Не и ја с' тобом морам господару“
 Зацвили болно Еуника дивна.

Форминге, цитре, Хармодиос звоне,
 А они бледе слични Боговима;

Наслоњени, лепи, смешкају се . . . љубе
И осећају да већ није с' њима
Живот и Танатос зове их за свагда

Девојчина глава слична белом крину,
Лежи му мирно мртва на грудима
Петроније клону: „Пријатељи с' нама
Поезија гине. И с овим речима
Издахну задња жртва Неронова.

Синошевић
маја 1917. год.

Салома

— Небојши..

Сврши се игра. Заносна Салома,
И сви му гости одоше. Дворана
Остаде пуста а сам Ирод у њој
Мрачан и мучен као од сатана
Дозиваше је у похотној ноћи.

И ноћ се спусти и лукаво упи,
Сву светлост дана и све дневне лажи;
Још у даљини затрепти флаута,
И сладак пој јој на играње дражи
У тешком мирису ваздух још трепери.

И још трепере златни пламенови
А усамљени деспота још сања,
Док мрак утону у глуху тишину
И да би бол и туга била мања
Занешен страшћу несвесно понавља:

„Саломо, твоје љубавничке очи,
Раниле су ми срце...чуј ме драга
На коленима ко дете крај тебе
Ја падам ево... дрхти цела снага
Саломо, твоје љубавничке очи“

Саломо дрхтим пред вечном загонетком
 Очију твојих јасних, о утварл,
 Зашто ме вребаш? хоћу да савладам
 Жестину твоје пути док озари
 Свод јасно сунце морам сагорети

„Саломо, ти си запалила груди
 Моје свом ватром ште пожуда садржи.
 И ово ја се оиијам отровом
 Њеним а страст ми чула моја спржи,
 Саломо, ти си запалила груди.“

„Ено, видим је, једра, полунага
 Игра, тресе се, очи, очи њене,
 Младост и страсти, лепота и снага,
 Умрећу ноћас због љубљене жене
 Ено видим је, једра, полунага.“

„Дођи страсна дево, ја ћу ти зграбити
 Уздрхтало тело суровим рукама,
 Удишући жудно мирисе младости,
 Љубим те Саломо, ето ти признања.
 Дођи страсна дево у пожудној ноћи.“

„Ксбни мач је ти знаш пресеко за свагда
 Горде, свете речи с пророчких усана;
 О Саломо, душо у загрљај ходи
 Да те љубим жудно, зашто ноћас сама?
 Кобни мач је ти знаш пресеко за свагда.“

Бурним небом снови у нереду језде
 Ка ноћи.... Он сања већ зора румени:
 „О Саломо, ходи, у трагичној дражи
 Своје игре усне вреле пружи мени.“
 Бурним небом снови у нереду језде.

Јеца деспота а хладне му руке
 Преклињу према звучним сводовима;
 Тешка од страсти помодрела глава
 Клону он паде и под стубовима
 Трза се Ирод док зора румени...

Београд 1921. г.

Љубавни есеј

Пролеће је дошло драги,
 И на сваком бићу ствари,
 Промена се от бућења
 Види, а љубавник стари
 Славуј пева чежње своје.

Спомени ме кад погледаш
 У лепоту небеснога,
 Плавог лица, дал' се сећаш
 Јоште првог бола свога
 Спомени ме јер те волим.

Неката си и ти страсно
 Љубио и снево снове,
 А сад, авај.... све је касно
 Никад, никад као ове
 Ко ја сада имат нећеш!...

Погледај ме те да би ме
 Сагорео ока пламен,
 Страсан осмен нека сине,
 Та још ваљда није камен
 Срце твоје!.... погледај ме!

Проговори глас да чујем,
 Осмехни се ја те молим,

Та можеш ли осетити
Колико те силно волим!
Погледајме не кри ока!

Поглед ти је пакла пламен,
Осмех жудњу изражава,
Зар је твоје срце камен
На ком мртва љубав спава?
Твој зар осмех поруг бола?!

Погледај ме не кри ока
Осмехни се ко некада,
Проговори док још Нада
Оставља ми срцу рока:
Погледај ме, осмехни се, проговори!...

Куршумлија 1923.

Дрхтаји душе:

— Своме Мимици —

Гледам како вече над планином тиња
Док се мирно рађа блесак летњих дана
Кроз пролетњу кишу у сумору многим
Из дубине душе чујем јада: збогом!
Докле хуји ветар са уцвалих грана.

Довољна себи ја бежим од света,
Желећи срећу да сам свет за себе
Самоћи жудим, мени врева смета
Душа је моја спремљен храм за тебе,
Довољна себи ја бежим од света.

Волим те мили неземаљском страшћу
Којом смртни никад неће завоleti
Ти си ми живот бајком учинио,
До сада живот несношљив ми био
Јер нисам знала да ћу тебе срести.

Живот ми на мах потече к'о река,
 Кад у пролетње доба буја, хучи
 И умре очај, бол, туга и сада
 Осећам новим бићем љубав влада
 Нестало коби кој душу мучи.

Куршумлија 913 год.

Посвета...

Најлепше сам страсти поклонила теби,
 У доба кад нисам знала за човека;
 И не слутећи шта ме по том чека
 Веровала ти лудо као себи.

Ја знам да нећу понети ко друге
 Невестин венац док се купе свати;
 Ја знам да живот мени неће дати
 Ништа до дане болне, тешке, дуге,...

Како ме мучи та пролазност ствари,
 Сад видим да је све таштина сама;
 У болу слушавам како сахат стари
 Одкуца време, пређе наша драма.

Дубровник 1919 год.

Сусрет

Веровах да сам бујну љубав своју,
 Буром живота угасила тако;
 И гледала сам како се полако
 Стапају коби у судбину моју.

И ти си дошао са два ока зрачна,
 И љубави ми срце отворио;

Једина светлост моја ти си био
По кобном путу живота ми мрачна.

И свуд већ црни цветови су моји
Цветали широм кад сам ноћи једне
У страху да и само време стоји.

Упознала то, С' мислима о теби
Заволех живот и с њим људе бедне.
Ни зашта ову срећу дала небих!

Београд 1921.

Теби драги

Волим те мили ал' то нисам знала,
Волим те чежњом никад не реченом;
Волим те жељом сузама стеченом
Волим те страшћу под којом сам пала.

На уснама мојим пољупци још горе,
У данима чежња што си ми их дао;
Љубећи ми уста о да ли си знао
Да ће моја љубав постати ко море?

У сећању моме они дани живе
Ко сатир и Нимфа кад смо украј Саве,
Полу нага тела наслоњене главе
Гледале у воду и даљине сиве.

Загреб 918. — на Божић

Жеља.

Још само једну ноћ бих драги хтела,
Да отпочинем на грудима твојим;
Спољупцем врелим уздрхтала бела,
Да те успавам на дојкама мојим.

Још само једну ноћ бих драги хтела
 Пољуба страсних и свих миловања;
 Да трепти тело свест и душа цела,
 Још једном да се кроз вечност просања

Још једном само дајми снове о;не,
 Ма да бих одмах у очају пала
 Кроз биће моје нек страсти зазвоне,
 Закликћу песму мртвог Идеала.

Још једном само нек прохује страсти,
 Велика љубав сви боли њени;
 Још једну само, једну ноћицу сласти
 И живи вечно у тој успомени.

Куршумлија 1923. год.

Хтела бих да први зраци који слете
 Поздраве тебе и уста пољубе;
 Цвеће и птице да ти химне свете,
 Из својих грла заносно затрубе.

Хтела бих да првом росом која падне,
 Умијем лице твоје лепе власи;
 Најлепши амор пољуб да ти дадне,
 И главу твоју лавором украси.

Хтела бих да душа моја у сред тмине,
 Живота твога водите и зрачи;
 Да љубав моја из своје дубине,
 Срећу ти пружи и пут ти назначи.

Хтела бих мили да си вечно тако
 Крај недра мога заносан и мио;
 Да зора и ноћ дан и вече свако.
 Љубав ти пруже коју ниси снио.

Дубровник 1919 год.

Повечрје

—Ксени—

Нада мноме се њишу сви неплодни сати
 С' вечерњом самоћом у кобној тишини
 Док мрмори звоно.... повечерје гласи
 Широки град тоне у магли и тмини.
 Нада мноме се њишу сви неплодни сати.

А у мојој души усамљени ћуте,
 Горка чежња, жудња и кајање моје;
 Срце ћути.... чека. О самотно вече
 Зашто тако жудно желим часе твоје
 Док у мојој души чежња, слутња ћуте?

Ја тад сневам давна далека времена
 Римљана и Грка. И сву величину
 Духа што га стари Грци имадоше
 И видим Идеал и лепоту њину
 Ја тад сневам давна далека времена.

Ја тад гледам своју вратоломну младост,
 Ослушкујем хуку сопствене ми крви;
 У мени се буде и туга и радост
 Назирем будућност; гроб, мемла и црви

— — — — —
 Ено разносе ме ко и старе Грке.

Дубровник 1919 год.

Чекање

Шири се мирис липовога цвета,
 Смирите се снови, не дршћите груди!
 Док се преко свода крвав месец шета,
 Ноћи ти ми увек појачаваш жуди!
 Шири се мирис липовога цвета

Пале црне сенке с високих платана,
 Ја га жудно чекам устрептала плаха;
 Ослушкујем сваки шум са цветних грана,
 Он је.... и у мени већ нестаје даха.
 Пале црне сенке с високих платана.

Усне ми горе једним чудним пламом
 Стреса се тело од чежње и жуди;
 У глави врела једна мисао само;
 Мисао о њему запалила груди,
 Док горе усне једним чудним пламом.

Ноћ је заспала и спава пролеће.
 Чекам.... ноћ шума обојени страшћу;
 Од прве росе већ се стреса цвеће,
 Све силе моје над мојом су влашћу.
 Ноћ је заспала и спава пролеће.

Ти си!... Чујеш ли плиму моје крви?
 Дали осећаш дах природе нове?
 О поимаш ли љубав што ме смрви?
 То младост наша у животу нас зове
 Драги чујеш ли плиму моје крви?

Љуби, о љуби, нек усахне живот,
 Жедно пијмо срећу што је младост даје;
 Нек дрхте душе уз демонски кикот
 Вреле нам крви, како мало траје
 Тренутак среће у вечности бола!
 Дубровник 1919. Острво Локрум.

Екстаза

— Песнику „Окованих слогова.“

Задњи су часи.... ал осећам силно
 Надмоћност твога великога бића;
 Страсно те желим..... Где си да још једном

Упознам Бога... И с твојих открића
Да се узнесем све до звезда самих.

Дођи док нисам изгубила снове,
Дођи јер јоште воли моја Муза,
И равнодушност не дај да завлада,
Спаси ме драги од љубавних уза.
Дођи док нисам погубила снове

Дођи јер хладна празнина у души,
Дошла је место оних врелих снова;
Дођи те да би страст постала снага,
А вечни живот моја љубав нова,
Одагнај ову празнину у души.

Дођи о дођи док нисам лишена
Љубави снаге док још живот траје;
Дођи да сазнаш шта је узвишена
Душа што љуби и мисли ти шаље
Дођи док нисам љубави лишена.

Ваљево 1916.

Пролећна канцона.

Урнебесни кикот диже се у души
Кикот једне вреле, зажарене крви
Нељетнога тела што љубави хоће,
О то моја младост ка животу хрли!

Ко амори да на лири
Ударају а ноћ шири
Заљубљене звуке њине!

Небо сипа светлост бескрајних простора
Шта се то силно пред духом отвара?
Моја је мисо ноћас ко стихија
Сажиге, крши и све у плот згара!

Вриска крви одјекује,
 С потоцима који хује,
 Шум пролећа то се чује!..

Креће се мисо тајни незнанога,
 Како да уђем у суштину ствари?
 Како да нађем човека ил Бога?

Ко амори да на лири
 Ударају а ноћ шири
 Заљубљене звуке њине!

Куршумлија 1923.

Априлско буђење.

—Мимици—

Ветар из сна буди кринове и лале,
 Моје вреле жеље, надање далеко;
 Вече пада мене прве звезде жале
 Јер знају да срце однео ми неко,
 Дакле ветар буди кринове и лале.

Мирис зеленила излази из траве,
 Најлепше цвеће цвета ове ноћи;
 Само ја лутам од снова до јаве,
 Дајући себе пролећној самоћи
 Док излази мирис из цвећа и траве.

Усамљена тада у дну душе ћути
 Скривена од људи и жаока њини
 Моја љубав кобна што несрећу слуги,
 Док се пламен месец диже у висини
 Страшна повест једна у дну душе ћути.

Куршумлија 1923

?

—Иљуши—

Хтела бих да знам
Дал љубав твоја драги
Зар беше само лаж?

Хтела бих да сан
Који просањах благи
Да схватиш и да знаш!

Хтела бих да знан
Мој бол ти замрачи свест
Пре но што одем ја!

Хтела бих у дан
Да умрем, кад признаш јест
Волео сам је да!

Београд 1921.

Једне сетне очи плаве

—Песнику „Сенки сутона“—

Кад ружичастој зори под нашим плавим велом
Први гласови птица за рођај сунца јаве,
Ја сневам тад и видим свом болном душом целом
Да гледају у мене те сетне очи плаве.

Уморно дан кад присне и сунца распе зраке,
Кад се на душу моју сав бол и туга ставе,
Ја тужим схватајући праве љубави знаке
И сневам, тихо сневам те сетне очи плаве.

И лако без сутона зимско се вече спусти
Изумру зраци сунца... а брда, шуме, траве
Увије к'о кадифом сумрак у вео густе,
Ја тада страсно желим те сетне очи плаве

А ноћ, о ноћ кад падне кад плима моје крви
Струји сазрелим телом младости бујне здраве

Тад чудна жудња нека душу и свест ми мрви,
И у сновима љубиш те сетне очи плаве.

Али зла слутња нека свила ми биће цело
И кобне, тајне мисли пуле ужаса, страве
Наговештавају ми да хтело ил не хтело
О срце, оставићеш те сетне очи плаве.
Ваљево 917 год.

На зелене њиве силази тишина
И кроз вечерњу хладовину села
Снушта се сумрак. Јеца звук од звона,
Како бих сада теби драго хтела
Док на њиве слази пролећна тишина.

Душа је моја пуна успомена,
И пуна суза и горког кајања;
Растанак с тобом тако тешко пада,
Сахрањује те у место да сања
Душа моја пуна болни успомена!

Гледам прелећу сенке од облака,
Преко гајева долина и њива
Ја опет сама без тебе за свагда,
Разишли смо се увек тако бива:
Љубав је само сенка у облака!
Шабац 1921.

У светлу пролетњу ноћ

Небесне висине блистаху у сјају,
Пролетње звезде трнуле су тихо
Из горског мрака мириси нам стижу
Пролетњи ветар док је грање ниho,
Небесна пространства блистају у сјају
Тишина ноћна мисо је имала

Чудну и тајну моћпу као снови.
 И док је на нас дажд росе падала
 И њихали се цветали врхови.
 Тишина ноћна мисо је имала.

Звуци на водама имали су само
 Ту драж к'о глас твој што га љубав прати
 И док и ова ноћ кроз вечност прође,
 Осетих да се и мој живот крати
 Звуци на водама имали су само.

Занели смо се под звезданим златом,
 Дрхтаху душе погледи нам зрачни
 Већ не видеше бескрајност и звезде
 Нит у дубини грозни амбис мрачни
 Занели смо се под звезданим златом

О чаробнице у чаробној ноћи,
 На грудма твојим душа ми сневала
 Заљубљена док си љубио ми очи:
 Нови свет један који није знала
 Да ове чудне тајанствене ноћи.

Југове ноћи, док звездано злато.
 Пада по нама кроз високо грање,
 Ја страсна као што је била Сафо;
 Дадох ти усне, очи, осећање
 Чисто и светло ко звездано злато.

Пољупци страсни падали су низом
 Поноћни месец тајну ће да чува;
 Тај једини нам цветак : љубав нашу,
 Сред мрачних бора живота нам сува,
 Пољупци страсни падали су низом.

Ником, теби се душа пригињала,
 Да ми те слуша драго обожава,

Са пуном страшћу коју младост има
 На пољу нашем док све мирно спава:
 И у пролетњој озвезданој ноћи,
 Велику свету љубав сам ти дала.
 Куршумлија 1923. у Пролеће.

Збогом.

Како боли кад се опраштам са тугом
 Ништа теже није него рећи: Збогом!
 И с најдражим бићем општити ко с другом
 Како боли када се опрашта са тугом.

Збогом више никад твоја рука неће
 Замрсити моје власи.... миловање
 И чежње и страсти прошли су ко цвеће
 Збогом више никад твоја рука неће.

Хтела бих још једном у последњем трену
 Да пољупцем задњим и свим што је прошло
 Оставим ти дугу трајну успомену
 То бих хтела јоште у последњем трену.

Опет ће живот слашћу да одише,
 Да дражи младост,и време ће проћи
 Ми никад нећемо видети се више,
 Опет ће живот слашћу да одише.

Заборави ме и сећање нашто,
 Кад је растанак тако близак нама?
 Све је већ прошло и непитај зашто?
 Заборави ме и сећање нашто.
 Шабац 1921 г.

У зимско предвечерје.

Над Јелицом пламен заласка још блиста,
 Ја сневам часе првога цветања;

Дубоко у срцу притајена, чиста
Усамљена љубав моја тихо сања
Над Јелицом пламен заласка док блиста.

Бескрајна белина, небесни свод дрема,
Укочена мразом замрла природа;
Мој љубљени где си? Шта ти
живот спрема?

Студ све јаче стеже: мре шума и вода
У часима кобним испуњеним студи.

У тамном окрајку шуме под Јелицом
Ходим, звездане нити преко свода
Сплићи су, докле тајанственом жицом
Озари шумску честу..... а природа
Разли сву драж у озвезданој ноћи.

Црне се сенке спуштају над реком,
И као плави таласи маглини,
Душа се моја диже над човеком.....
У бесконачној, божанској висини
Док црне сенке падају над реком.

Чачак 1915.

Љубавна ноћ

Своме Мимици.

Кроз вечност прође једно вече цело
И никад, никад више да се врати
И док су кобно избијали сати
Скупише се звезде сунцу на опело.

Чекала сам срећу после многих јада,
Без наде даћу је сачекати икад;
Кад она у сјају приђе изненада
И уништи оно, кобно моје: никад!

Пролећна ноћ је дисала у грању,
Мириси цвећа занели нас беху.

Најпре у шали говору и смеху,
Прође нам време ко што прође дању.

Ишли смо брдом потрешени лако
Осећајући сву чаробност ноћи:
Задрхтала бих кад би ме се тако
Клонула, мирно без и мало моћи.

Ја незнам како склопише се уста,
У страсан један пољубац пролећни,
Око нас шума ћутала је густа
А ми смо ишли загрљени, срећни.
Куршумлија 1923.

За звездама ноћас...

Пошла сам ноћас за звездама ејајним
Са срцем што је дрхтало од жуди,
С лепотом снова и чежњама тајним
С успоменама што их поноћ буди.

Куда ме мамити неутешно срце
Што ми то нудиш за боле и срећу
Ми ћемо ноћас сахранити љубав,
А тугу нашу поверити цвећу.

Супарничка песма два мала славуја
Разлеже се шумом у то доба касно
Тамо само женка пева страсно... страсно.
Шабац 1922.

Твоје очи

У зенице твоје уплеле се звезде
И све песме моје још не испеване,
Смрт и живот драги у погледу твојем,
Чудну тајну крију твоје очи сине?

У њима је пламен божански што гори,
 Пред храмом љубави која се тек роди;
 У њима се душа са чулима бори,
 Као игра сенке несташне по води.

У оима твојим сва пролећна јутра,
 И пожудне летње миришљаве ноћи;
 У њима ја гледам моје срећно сутра,
 Како волим драги твоје чудне очи.

Београд 1919.

* * *

У очима твојим ја сам једног дана
 Прочитала драги трагедију своју;
 Ни слутила нисам са колико рана,
 Пашћу као жртва у љубавном боју.

О' осетила сам мој Лотосав цвете
 Твој глас ко харфине изгубљене звуке;
 Зашто од тад моје мисли теби лете,
 И све тебе траже моје страсне руке?

Београд 1920

Не иди драги....

— и —

И тебе ће ми зар живот отети,
 И отићићеш далеко од мене?
 У загрљају можда друге жене,
 Опет ћеш мене желети и хтети.

Оставићеш ме убогу и саму,
 Да тихо тако скончам своје дане,
 А ветар с твојих обала далеких
 Певаће песму моје смрти ране.

Зато не иди преклињем те душо,
 Зато не иди плачу очи моје;

Јер једног дана кроз кроз кајање своје,
Жалићеш горко што ме ниси слуш'о.

Београд 921. год.

* *
*

-- Иљуши--

Када се роде прве љубичице,
Весници новог пролећњега доба;
И кад ти химне запевају птице,
Сићи ћу драги у загрљај гроба.

Место славуја изабраћу звона,
За покров свежу висибабу белу,
И сва пролећна плава васиона
Брујаће сложено на моме опелу.

Сва моја љубав крај мене ће бити:
Пролеће птичје цвркутање меко;
Цвет пољски, сунце.... Само то ћеш крити
Грижу савести далеко..... далеко.

Шабац 1920.

Визија

Сви у црно само ја у бело
С' миртиним венцем на студеној глави;
И док ми љубе косу, лице, тело
И намештају свилен покров плави

Прекрштене ми руке, док опело
Отпоче тужно, забрујаше звона;
„Вечна ја памјат“ последње кад дође
Вриснуше жене; кад је песма бона
Престала тада сировод гробљу пође.

И само једно уже два човека
И на дну гроба оставише мене;

Зар после свега само то ме чека?
 Жалите себе бедни људи жене:
 Јер и вас чека уже, два човека.
 Београд 1923.

Спомени ме.

Када пролеће дође те се на свакој ствари
 Промена буде вид'ла од слатког буђења;
 Кад умиљати славуј болни љубавник стари
 Отпочне своју чежњу до страшног луђења...
 Погледај у лепоту плавог небесног лица
 И чисту љубав моју ко мирис љубичица
 Спомени ме тала мој бели крине,
 И реци волиш ли ме?

Кад се у тихој ноћи усамљен нађеш тако
 У куту стана свога премишљајућ' о слави
 И док сном лаким спава цвеће и биће свако.
 Ил' растужи те песма препуна љубави.
 Сети се онда драги оних чудесних ноћи
 Живота сласт смо пили нас двоје у самоћи
 Спомени ме тада мој бели крине
 И реци волиш ли ме?

Кад месечева светлост гане ти срце младо,
 У тужној јесењој ноћи кроз оголено грање;
 Ја ћу ти поздрав слати о изгубљена Надо
 У шуму грана ветар доносиће јецање
 Сети се патње наше од несретника људи
 Злурадост њина трже све што нам
 живот нуди,
 Спомени ме тада мој бели крине
 И реци волиш ли ме?

Шабац 1918.

Лотосов цвет

Волела сам те не земаљском страшћу,
Једином љубављу што беше у мени;
Чежњом коју никад ни у једној жени,
Не сазда љубав и чулна и света,
Дадох ти име лотосова цвета.

Био си тама и мистичност и светлост,
Чаробник, демон, геније и драги
И већ ниједан дан не пређе благи
Пролећа, зиме, јесени и лета
Да се не сетим лотосова цвета.

Волела сам те једном жудњом живом,
Топлином плама и пожудом ноћи;
Тајна лепоте беху твоје очи
И сад их душа у сећању срета
Увели мирис Лотосова цвета.

Београд 921

Жеља у ноћи

—Г. Нег—

У велико је пала ноћ.....

Пуна је неке, тајанствене дражи
Мирише, дрхти.... У њеној лепоти
Осећам да се дух мој диже снажи.

Пала нагла без сутона.....

На њеним грудма душа слободније
Дише и с нева. Живци малаксали
И цело биће. Сан ме савлађује.

Мисо се јави о њему.....

О где си једини ти од људи који
Укроти лавицу што глад за љубављу
Све биће њено распиње и мори!

Мађиска је тајанственост.....

Запаљен тамо на огњишту светих
Луд, свиреп пламен љубави је њене;
● Највећи огањ што га љубав икад
На свет бацила међ' лукаве жене.

Душу ми огањ сажиче.....

Свирепа страст ме прождире у ноћи
И чудним бесом пали ми пожуда
Махнитост бића што љубави тражи
И раздире ме једна жеља луда.

Шабац 915. год.

Тиха срећа

— Моме Мимици —

Не, нећу страсти, хоћу да те молим
За љубав чедну, побожну и смерну;
Јер драго таквом љубављу те волим
Осећајућ'је велику и верну.

Враћају ми се све детињске мисли
И чисти снови првога цветања;
Боли живота док не беху стисли,
Још душу која о љубави сања.

Свуд стазом моје мисли сретам тебе,
Скрхана болом кад ми душа плаче.
Ил' кад у хладној сумњи срце зебе,
Волим те мили све више, све јаче.

Чуј !..... тебе зовем у пролећној ноћи
Узмимо живот комедију људи:
Да упијем у те кадифасте очи
Устрептале усне у пролећној ноћи.

Куршумлија 923. год.

—Моме Миници.—

Моја је вера моћнија од смрти,
 Вера у живот љубави лепота,
 И ако срце кад—кад ужас слути,
 И цела душа у болу заћути.
 Моја је вера јача од страхаота.

Младост ме моја на крилима носи
 Младост ко вртлог, ко огањ што жеже
 Док свуд око мене грубо време коси
 Амбиције моје остадоше свеже
 Младост ме моја на крилима носи.

Ја хоћу вечан живот без престанка,
 И вечну љубав, једну младост трајну
 Сласти и страсти увек са заранка,
 И занос среће и жудњу бескрајну,
 Жестину страсти да сагоре биће.

Ја волим живот изнад свег што диже
 Кад се чује плима своје крви вреле;
Док светиња ниска и бесвесна гмиже
 Жеље моје куд би хрлиле и хтеле?
 Хтеле би у живот изнад свег што диже.

Да не видим више сву ругобу света
 Знам је ја, знам је! И док очи једне
 Гледају у мене ко круница цвета
 Очи што ме жаре а усне ми жедне,
 Смеће очи једне кадифасте, снене

Монотонија свести одвратна ми
 И сва та хладно мерена кретања.
 Окивају ме и гуше у чами;
 Бежим са срцем у кут где се сања.
 У кут моје чежње и жеља далеких.

Дискретна игра душе ме нагони
 Да засићена презрем памет голу;
 Победа моја смехом да одзвони,
 И објави крај једном моме болу,
 Јер крв и младост у живот ме гони.
 Куршумлија 1923.

Синоними снега на расцвете- талом цвећу

Небојши

Пао снег по скоро расцветаном цвећу:
 Задоцнела ластва а већ зимски дани,
 Лептир ком је киша попрскала крилца
 Ударци судбине, пали снови рани.
 Ил' суза у оку двоје заљубљених
 Неспоразум један, ил' дете што плаче
 Сломили јој лутку, зар снег онда пао
 Кад природом целом нов се живот заче?
 Онда снег кад нам је данас много лепше
 Од онога јуче, а још лепше сутра
 И од тога данас. Кад су ноћи топле,
 Пуно сунца подне... Миришљава јутра.
 Онда кад је душа по природи целој
 Разливена и кад душу нам природа
 Разведрила, сунце отворило бехар,
 Насмејало цвеће, зар снег хладни онда?
 У природи радост она која ствара,
 Радост што све буди, сва бића обнавља;
 Када се и код ње баш као код људи,
 Лепо пре доброга и корисног јавља.
 Зашто тај снег на тек расцветало цвеће?
 Последњи пољубац зиме на умору,
 Јели моћан да крв љубичице смрзне
 Круницама плавим, сневесели гору?

Та туга са белим смрзнутим сузама
 Радост свега што је младо у пролеће
 Наивну и светлу природу у раду
 Да омете, снужди, ваљда моћи неће.
 То је само једна опомена стара
 Прошлости, ономе што тек сад настаје
 Старо је увек противник новог
 Колизијум који врло мало траје.
 Шабац 1921.

Romance.

— Фидели-у.

Одве ли те у даљину
 Ја сломљена тугом својом;
 Гледам дан за даном мину
 Дал' ћу икад бити твојом?

О дали ћу још видети
 У дубини црних зена
 Дубок израз душе твоје
 Оличена сва драж њена.

Дал' ћу икад звонки глас ти
 Чути док ми месец свија
 У витице зраке своје
 Док дах ноћи гране њија?

Проклињем час свог постанка
 Страшном клетвом јер је зао
 Срце ми је силном страшћу
 Душу жудњом узрујао.

Београд 1921.

После растанка

— Г. Вл. П. —

Ваш поглед беше некад за ме пламен,
 А осмех израз отменога бола;

Док вам је срце било хладни камен,
А речи Ваше само фраза гола:
Љубав је моја припадала Вама.

Већ нема више страсти ко некада,
И недира ме пламен Вашег ока;
У души више не трепери нада,
Ништавној срећи не оставља рока
Љубав што беше намењена Вама:

Завршили се моји дивни снови
И нестало је илузија, маште,
Наступа мирно један живот нови
Не желим више такве среће таште:
К'о љубав што је припадала Вама.

Шабац 916, год.

Враћање

Ноћас је васкрсла болна љубав моја,
У души где су ћутали сви гласи;
И опет нигде за мене покоја
Тај зрак у души никад се не гаси.
Ноћас је васкрсла силна љубав моја.

И опет жудим, опет чезнем.... желим,
Бледим, задрхтим пред именом твојим;
Хтела бих тако: једним гестом смелим
Да зграбим живот. Колико те волим!
Јер опет силно жудим, чезнем, желим.

Љубави, зашто до врхунца среће
Никад не идеш, кад већ до дубине
Нај већег бола силазиш, што неће
Зрак твој да сија до врхунца среће?
Па тамо нека за свагда умине!

Шабац 922.

Supremum bonum

Не спава ми се..... машта се искрада,
 И ковитла ми немир у грудима;
 Притајила се осећања, мада
 Узлеће душа божанским сновима.....
 Не спава ми се..... машта се прикрада.

Нада миом бди онај поглед чедан,
 Поглед пун срца у дубоком оку
 Сав плам и љупкост за тренутак један
 Разли се њиме, док тугу дубоку
 Дубина црних зена сакриваше.

Вечери многе докле су небесна,
 Пространства дремала укочена мразом,
 С њиме сам ишла била сам свесна
 Да љубав самном иде истом стазом
 Вечери оних кад је био самном.

Он је стајао, он, то драго моје,
 И ја крај њега с предубоком тугом:
 Замрлих мисли, осећања које
 Ми нисмо могли рећи једно другом,
 Док стисак руке не откри нам тајну

И можда више нећу осетити,
 Сву светлост дана варљивог пролећа!
 На дну мог срца љубав неће снити
 Природу, њега и бокоре цвећа
 И разигнација ће наступити.

Одвели ми га у северне магле,
 Бог зна на које незнане обале;
 Ноћу и дању мисли тамо нагле
 И љубе она поља, небо, вале,
 Где он борави, он то драго моје.

Из циклуса

„Махнити трепуци“

Буђење

Крв ми моја ноћас души мира не да
 Пали ме бес здраве, младости сазреле;
 Мирис љубичице са мирисом тела,
 Сагорева пламен једне крви вреле.

Хоћу да савладам трзаје од страсти,
 Који ће ми лудо снагу да разнесу;
 Узбуркана страст ми достојаснтво дира
 И односи мисли и понос у бесу.....

Бестиална чулност проговорила је
 Докле увек чиста, невина..... ја цептим
 У чулној лепоти усијаним телом
 Пред новим сазнањем сажижем и трептим.

То је крик душе из крви и меса,
 То је драж за којом жедни младо тело;
 Нељетно, страсно пробуђено истом
 Једру а снагом младости сазрело.

И оно само миловања хоће,
 Пожуда немир шибалу га страсно;
 Разнесите ме трзаји од страсти
 У бесној снази младости ужасно:

— — — — —
 Заповест крви надвлада мисо!
 Шабац 1918.

Ја...

Ја сам потомак свих прошлих лепота
 Још средњи век и сав фатални стари
 Део су мене саме и имају
 Неодољивих романтичних чари
 Јер сам потомак свих прошлих лепота.

Ја сам сложена од љубави и страсти
 Још неизумрла крв мавара струји
 У венама мојим осећам да нисам
 За ово доба што заборав хуји,
 Јер сам сложена од љубави и страсти.

Ја хоћу да дам израз свом животу
 Јер сам са душом и ватреном крви;
 Нећу да дуго вучем терет мука,
 Па да ме страст дотера до стрви,
 Ја хоћу да дам израз свом животу.

Хоћу да буду кратки, али једри
 Сав живот мој и срећа моје страсти;
 Да ми се љубав освети, победи,
 И тако млада у њиховој власти
 Да паднем једном ударцем за свагда.

Шабач 1920

Потомак прошлих лепота

— Јелки —

Баш ко да не живим у овоме веку
 Грубости људске с ратовима грозним
 Кад љутском свешћу интерес завлада
 Несрећом, живим са сновима позним
 У овом веку које душе нема.

Мени у овом крвавом добу
 Често долазе ритери ил виле,
 Дон Кихотове авантуре смеле.
 Кепеци нимфе и сирене чиле,
 У царству другог фанстатичног света

И чаробнице и циганке страшне;
 Са књегињама и са циновима,
 У дворovima од смарагда,—злата

Ваздуге дане проводим са њима
Док доле поток љутске крви јури.

Ил' видим низ од алемних палата,
А око њих густе чаролисти лузи,
Принцезе мале с' кепецима скачу
Док им славуји певају у тузи
О добу љубави кога више нема.

Ја знам да ово више не занима
Сићушне душе нашег века злога;
Но то се мене баш ништа не тиче
Кад мени годи, кад ја свога Бога
Видим у томе у сновима својим.

Али кад ме стварност груба из сна
тргне

Тад тек осетим поквареност људи:

За новац тело и душу продају.

Где људски символ: трбух ствара ћуди

Скотовски ниске, *за новцем се луди*

Смејте се, смејте, децо овог века
Причама мојим које силно волим;
Ви не можете сневати о њима,
С главама празним и душама холим!
Ја приче снова мојих жудно волим.

Ваљево 1916

Рапсодија

И овај дан тихо осећам да прође
Кроз вечност, докле живи врло журно,
Као Алписко цвеће солданеле
Вечно с љубављу, страшћу увек бурно
Младост ми моја осећам да прође.

Људи, ви сте рано предмет моје мисли,
Кроз вас сам познала сву жестину
страсти ;

И кад сагорим презиреће мене
Грешну а не вас у чијој сам власти
Људи, ви сте рано предмет моје мисли.

И док се у души бије скепса с вером,
Љубав са сумњом а бол с поуздањем ;
Хоћу да чујем плиму своје крви
Да трошим себе с пролазним сазнањем
Док се у души бије скепса с вером.

Љубави, тебе увек ненасита
Тражим те, хоћу, и кад будем мртва,
Знаће се да је жиг живота страсног
Смрт моја јер ја сам луда твоја жртва
Љубави тебе увек ненасита.

Шабац 920 год.

Најлуђи час.

Сопствено срце пуши ми се данас,
А песме лаке излазе ко пара;
Однуо ми се разум у лудило,
Осећам моћну снагу свога дара,
Сопствено срце пуши ми се данас !

Снабдела сам се силама љубави,
И пресићености њенога лудила,
И ако знам да баш никаквој слави
Не води крајност.... па ма каква била,
Ја ипак хоћу све силе љубави.

Машта ми данас чуда исковала
Узбујала хаос снова успомена ;
Целу ми душу прекрилио моју,
Један романтични облак узбуђења,
Машта ми данас чуда исковала.

Ђаковање срећно и хиљаду снова,
 Осећања, мисли, минула лепота
 Многе мелодије чудне и стихови
 Јурнуше из оног једрога живота:
 Ђаковања срећног и хиљаду снова.

Један давни хаос чезнућа и жеља,
 Најезда страсти и свих емоција
 Узрујали се по немирној души
 Чак и пожуда почиње да свија
 Тај дивни хаос чезнућа и жеља.

И дигла сам се не ходим по земљи
 Да не би ствари, и сва бића редом
 Гледајућ' из близа видеља их јасно
 Место с врлином у друштву са' бедом,
 И дигла сам се не ходим по земљи.

Шабац 918 год.

У спомен песницима футуризма и кубизма бесмисленог дадаизма

Кад кенгури и мајмуни индивидуе постану
 И биволи с магарцима снагом свога
 ума стану.

Размишљати о човеку и његовом:
 моћи, хтети

Тек ће они данашњу вам поезију разумети.

Мислили сте и Еол ће да вам падне
 на колена

Не слутећи да таленат премашају амбиције
 Ја вас жалим о „модерни“ и ако сам
 „слаба жена“

Створили сте „поезилук“ ни трага од
 поезије.

А морала што се тиче: да је Христос
међу нама.

И да свама пријатељство склони
из свег срца свог,

Као што би грешан био међ' данашњим
грешницама

А поред вас „синци музе“ престао би
бити Бог!

То је човек да полуди, угуши у лавиринту
Од стихова модерних вам и сопствене
метрике,

Поезија учмалости, распадања и трулежи
И без сјаја и без духа и без форме и слике.

Београд 922.

Измирење.

О докле, докле с овом борбом душе?

Да ми је једном за свагда Нирвану

Да ми је једном постати Небиће

С вечери више не тежити дану

О докле, докле с овом борбом душе.

Нирвану, тај крај егзистенцијама

То стање које нема одношаја,

Ни с материјом, простором, временом

А с њоме једном беди, болу краја

Нирвану тај крај егзистенцијама.

Хоћу Нирвану јер сам заморена

Бедом, несрећом и патњама својим

У коштац сам се са њима хватала

Немоћна сад се и живота бојим:

Хоћу Нирвану јер сам заморена.

Шабач 1917.

Из циклуса

„Строфе бола“

Србинова трагедија

— Српској војсци —

Тону у црни азур хоризонта,
Румени облаци јесење вечери;
А они јуре с разбојног фронта,
Беже из своје земље као звери,
И тону у црни азур хоризонта.

Дивови, хероји, величина земље
У потмулој хуци, груду остављају
Та херојска војска задње опроштаје
Шаље са песмом: Збогом завичају!
Дивови хероји, величина земље

Кроз мрачну тишину још јесење ноћи.
Јауци од рана самртника тону
У тресак битке... И последња варош
Учини предају. Душу носе бону
Кроз мрачну тишину још јесењих ноћи.

Са поцепаним заставама Они
Јуре од смрти болом сатрвени,
И већ ни једног војника не беше
На овој светој и несрећној земљи.
Жртвама силним искупљују Они.

Шибали снег, студ и глад их слабее
Мари а они корачају даље.
Са позном душом и са болом који
Последње збогом домовини шаље:
Мајци ил љуби, деци, драгој, браћи!

На удаљеном острву Јеладе
Нађоше места они који знаху
За Брегалницу, Битол, Куманово
Кад под Једреном кости остављаху
На удаљеном еу острву Јеладе.

ЦИПРЕСА

— Бошку —

Пао снег и блиста, светли по хумкама,
 Бокори ружа, белих хризантема
 Блистају својим снежним љусницама
 Над хумком једног кога више нема,
 Пао снег и блиста, светли по хумкама.

Далеко тамо сред чаробних гора,
 Ја видим једну хумку украј пута;
 Ноћ над њом слази и буди се зора
 Снежна и плава.... док ми душа јута
 Далеко тамо сред чаробних гора.

Над њоме се диже величанствен спомен:
 Висока, дивна, зелена Ципреса
 А ветар душе с македонских гора
 И снежно иње са ципресе стреса.
 Над њом се диже величанствен спомен.

Моја душа пита: како му је доле,
 Нај већој љубави што под њоме спава?
 Да ли је срећан, дали јоште воле?
 Ил се и тамо тужи, очајава?
 Моја душа пита како му је доле?

Ђути Ципреса мрком главом клања
 Ветру са обе стране што је бије;
 Прегивајућ' се одговара тужно:
 Жали га, плачи, њему добро није!
 Ђути ципреса мрком главом клања.

Јесење вече у Македонији

Облаци густе непомично стоје
 Над врховима врлети, кршева;
 Залази сунце, а чаробне боје

Круже по небу, док вече приспева
Облаци густе непомично стоје.

Златасти сјај је лебдео над шумом;
Јесење вече рађало се тада
Док јужно сунце запада за хумом
Као и снови: стреми, затим пада.
Последњи зрак, где, где зари над шумом.

С планине оне Маћедонче свира
На врху горе сред својих бачија:
„Жали ме моме“ у срце те дира!
Мирише јесен, док се вече свија
С планине чујем маћедонче свира!

О савршене лепоте и чари,
Врлети, крши гудуре и кланци,
Мисао на вас душу ми озари.
Многи незнани пали су јунаци
За тебе, земљо лепоте и чари.
Кичево 915. год.

РЕЗИГНАЦИЈА

Пуни су сјаја и топлине дани
Ови што споро измичу ко мрави;
Али у души чежњу ми не мами,
Јесен што стару рану ми крвави,
Пуни су сјаја и топлине дани....

Нити на уснама осмех ко некада,
Нај лепше цвеће моја младост рана
Уморна, бледа као мртва млада
У гроб ми леже рано отерана.
Нај лепше цвеће младост моја рана.

Хуји, о хуји, вечни заборавау,
Ко ноћ се спусти на сва бића ствари,

Дај да заборавим стварност грозну јаву
 Да нико више ни зашто не мари,
 Хуји о хуји вечни забраву.

Шабац 1918.

Пролећна трагедија

— Моме Бошку —

Понедеоник.... први дан пролећа,
 Девети март у свом раскошном сјају
 У цвало воће, мирне стазе цвећа
 Посуте дробном росом, са дрвећа
 Умилних птица бруји љупки пој.

Уцвало цвеће прве снове снива,
 Брује кроз грање поветарца струне;
 Сав сјај лепоте чар природе скрива,
 Опада бехар са уцвале круне
 Пада по трави бујној полеглој.

Кућица скромна, сва бела, у цвету
 Вишњевих грана, небо ју кне ноћи,
 Као да слути да је смрт у лету....
 Трепери чудно, докле у самоћи
 Он женик млади бори се са собом.

Нико да умири душу застрашену,
 Ње нема више.... даљ је грдна крије;
 Решава, плаче..... гледа слику њену,
 „Та она боље заслужила није“
 И опет леже, да заврши гробом.

Пробудила се на истоку зора,
 Прозрачна, плава..... и чудесном бајком
 Јужнога даха, даха са Босфора
 Дише, док тајну завава сањком
 Ужасна смрт већ одшкринула врата.

Пуцањ се разлеже !.... паде женик млади,
Погодио је у сред срца жива ;
Ах она, она, где је ? шта ли ради ?
Слутили бедна што се са њим збива.
Дали осећа сву будућност црну ? !

Сунце га није међ' живима нашло
Дивног уз страсне звуке виолине ;
За свежом хумком његовом је зашло
И жалило га силно са висине.
Женика младог што у вечност прну.

Кичево 1915 год.

Из циклуса

„Философске строфе“

моме ујаку Др. рhиl. Свет. Ристићу.

Фатални тренутак

—Ксенији—

Бескрајно лутах по рођеној свести,
Тражећи центар и суштину бића
Ал залуд беше све лутање ово
Јер центар ствари и клица открића,
Дубоко негде испод мене беше,
Да се ни слутња не хтеде назрети;
И тек кад са свога узвишења сађох
Далеко тамо у гомили ствари
Сопствено биће познадох и нађох.

Тад други моменат мучити ме стаде,
Кад прошлост хтедох свуд да одгоненем
У свести редом догађаје сретах
Где једва најзад да се опоменем
Фаталног свога бежања од среће.
И чујте шта сам сазнала једанпут
Кад сам се самом собом мимоишла:
*Срећни су увек долазили к мени
А ја сам само несрећнима ишла,*

И најзад трећи моменат сазнања
Ненадно дође и завесу диже
Баш у тренутку кад гордо искуство
На самом кобном завршетку стиже
И конач свега би истина једна
И свим ме својим испуни ужасом
Када ми док сам за судбином бољом
Чезнула тајно нешто шапну тио:
Фаталност своје створила си вољом
Овај тренутак најтежи је био.

Шабац 1922.

Кроз капију сазнања

Кад први пут шкљоцну зарђала брава
 На тешкој и старој капији сазнања,
 Завитлано јурнух кроз одаје свести,
 Попех се на кулу мрачног предсказања
 Па видећи отуд кобни удес цео,
 Не сећам се дал, сам морао ил' хтео
 Тек у једном страшном, бурном магновењу
 Са највишег врха превисоке куле
 Стропоштах се стреском ка подножју њену

— — — — —
 Незнам шта је после свега овог било
 Ал још и сад вучем пребијено крило'
 Фантазије своје!..

Кад други пут шкљоцну зарђала брава
 На тешкој и старој капији сазнања,
 Смотреније прођох кроз одаје свести
 И застах на прагу логичног познања;
 На високу кулу не хтедох се пети:
 — Разуму се морах на ово заклети
 Тек логиком ствари и ту пропаст нађох
 Враћајућ се дому с грдним пленом знања
 У тренутку луде среће с ума сађох.

— — — — —
 Не знам да л' све ово беше продукт јаве,
 Ал још и сад идем разбијене главе
 С' малоумља свога!...

Кад трећи пут шкљоцну зарђала брава
 На тешкој и старој капији сазнања
 На прстима прођох кроз одаје свести
 И уђох у плави салон осећања:
 На високу кулу и не мишљах више
 Већ на пијанину све тише и тише
 Пребирах акорде, док не јекну песма
 Ал' ми једна ко нож оштра дисонанца

У срце се зари и прожма га весма.

Незнам да л' све ово тек стихови даше,
Али ево крвљу напуњене чаше.

Рањеног ми срца.

Шабач 922 год.

Најтежи час.

Г-ђи Ружи Димитријевић

Људи, не сита, сита сам их већ
Нек занеми једном сваки њихов глас
Да не чујем више никад људску реч
За мене тад је мој најтежи час
Јер никад о никад па да живим довек,
Да не чујем више мрску реч ми човек!
Проболи су ме горе него Христа,
Жаоке њине још свеже по мени;
И љубав моја девичански чиста,
Одбегла ми је за увек — без сени
Никад о никад па да живим довек
Да не чујем више мрску реч ми човек!
Скинули су моје Небо Идеала
И спустили га под ноге да газе,
Најсветије ми и хиљаду зала
Расуше где су цветне моје стазе
Никад о никад, па да живим довек
Да не чујем више мрску реч ми човек!
Њихове части ја никад не желим!
То су досадне мушице што зује!
Презрела сам их са поносом велим,
Све да бих чула векове што хује.
Никад о никад, па да живим довек
Да не чујем више мрску реч ми човек!

Препуна чаша преливена жучи
 Најлепша младост до капи испија,
 А тајна непознатог вечно мучи
 Мржња спрема људи дух ми обавија!
 Никад о никад па да живим до век
 Да не чујем више мрску реч ми човек!
 Шабац 1917.

СКЕПТИЧКА ПЕСМА

Ксенији.

Срећа ме моја увек скупо стаје
 Њен сваки тренут ја болима својим
 Искупљујем али док ми биће траје
 Бол несме плакат' и уснама мојим.
 Не дам да ми човек никад сузу згледг.
 Да не би у мени жену упознао;
 Па нек нас ломи јад несрећа беда
 Ти срце моје несмеш рећи јао.
 Многе ситне душе знам да ће ми тада
 Прићи са својим утехама лажним
 Док им злурадост ниском душом влада
 Суза ће бити у очима влажним.
 Зар да верујем пријатељи верни?
 Празне су мени давно ваше речи,
 Оне ми зледе мој бол неизмерни!
 Јер њега нико не може да лечи!
 Све само никад они да ме желе.
 Одвећ сам много патила од људи;
 Познали смо се, не желим ни хвале:
Светина нема ништа осим ћуди!
 Шабац 1918.

SPLEEN

Великом песнику С. Панд

Дуго у ноћи страдала ми душа,
 Над невидљивим одром илузија
 Умрлих онда кад и љубав моја,

А прошлост као у ноћи визија
Јави се докле грцаше ми душа.

Осама, глухи дубоки мир ноћи
Грозити поче души напаћеној:
Јер успомене на минуле дане
Брујаху силно у дубини њеној,
У осами глухој, у дубини ноћи.

Зашто је живот? чему да се тежи,
Где ли је темељ највишег спасења
Где лежи прави циљ, правог човека?
У чему треба тражит откровења
Правог у коме јави циљу тежи?

Ничега новог у природи нема,
Ни религије, морала ни среће,
Све је то старо па зашто незнамо
Где је истина, где путеви среће
Јер ничег новог у природи нема.

И вековима питају се људи
Одкуда над нама небо озвездано!
Где ли је тајни улаз у сазнање?
Морални закон сви ми осећамо
И чему живот? питају се људи:

Ствара се руши, векови се нижу
И човек чулно и разумно биће
Гони се с мишљу и с природом али
Још не постиже највише откриће,
Ствара се: руши векови се нижу.

И један тихи умор од живота,
С влада нас као децу овог века,
Пресахну страсти на суши страхота
Стварности грубе, уже два човека
Рака и сандук... то нас најзад чека.

